

دوشنبه ۱۶ آتیر ۱۳۹۹ - شماره ۸۲۰

گزارش

بازار سازی وزارت نفت به نفع رقبای گازی

در حالی که صادر کنندگان گاز جهان با راهبرد «بازار سازی» در حال توسعه بازار های هدف خود هستند، وزارت نفت در مسیر مخالف در انفعال به سر می برد.به گزارش اقتصادسدر آمد، با توسعه میدان گازی در جهان و افزایش تولید و صادرات گاز، کشورهای صادرکننده گاز برای توسعه بازارهای خود چه از طریق خط لوله و چه از طریق ال ان جی، سرمایه گذاری در کشورهای هدف را بسا جدیت بیشتری دنبال می کنند. کشورهایی مانند روسیه، قطر، آمریکا و ... با ورود همه جانبه به بازار ها، درصدد افزایش سهم خود از بازار هستند. گر چه گاز به نسبت نفت، دارای بازاری کوچک تر است، اما بررسی ها نشان می دهد طی یک دهه اخیر، قدرت چانه زنی از کشورهای صادر کننده به کشورهای مصرف کننده منتقل شده است. این تغییر بزرگ به واسطه افزایش جهانی تولید گاز است که چون مانند نفت قابلیت ذخیره سازی ندارد، کشورهای گازی به سوی بازار سازی برای خود قدم برداشته اند. چنین رویه ای در بازار نفت هم دیده می شود به شکلی که کشورهای تولید کننده نفت با سرمایه گذاری پالایشی و زیر ساختی در کشورهای میزبان، امنیت بلندمدت بازار خود را تأمین می کنند. نگاهی به استراتژی های بازیگران کلیدی بازار گاز نشان می دهد این کشور ها سال هاست وارد مرحله «بازار سازی» در راهبردهای خود روی این موضوع متمرکز شده اند و به سوسی ایجاد زیر ساخت های دریافت گاز در کشورهای میزبان اقدام کرده اند. به عنوان نمونه روسیه برای صادرات ال ان جی خود با پاکستان قرارداد ۲ میلیارد دلاری امضا کرد تا با سرمایه گذاری خودش، گاز خود را به صورت مایع به کراچی رسانده و با احداث خط لوله ۱۱۰۰ کیلومتری از کراچی به لاهور، علاوه بر ایجاد زیر ساخت های گازی و شبکه خط لوله، برای خود بازار سازی کند.

سفر فوریه ۲۰۲۰ میلادی ترامپ به هندوستان برای امضای قراردادهای مهم تجاری، یک قرارداد مهم را در دل خود جای داده بود؛ طبق توافقی که آمریکا با دهلی نو نهایی کرده بود، شرکت اگزون موبیل توافقاتی را با شرکت نفت هند و مشارکت شرکت آمریکایی Chart Enrgy & chemicals انس انجام داد که شبکه انتقالی و توزیع سریع گاز طبیعی به شهر های هند را تکمیل کند. به دلیل اینکه هند شبکه خطوط لوله داخلی توسعه یافته ای برای انتقال ال ان جی وارداتی از بنادر را ندارد، این ابتکار برای استفاده از سیستم حمل و نقل جاده ای، ریلی و آبرها ها و رودخانه های داخلی برای اتصال پایانه های وارداتی ال ان جی به شبکه خطوط لوله فیزیکی مورد استقبال قرار گرفت. ابتکار «خطوط لوله مجازی» برای تسهیل راهبرد انرژی هند برای افزایش سهم گاز طبیعی در سبد انرژی این کشور از ۲.۶ در صد کنونی تا ۱۵ در صد در سال ۲۰۳۰ میلادی است آن هم با قراردادی که آمریکا با هند امضا کرد. بدون این ابتکار، این هدف گذاری به دلیل عدم توسعه شبکه خطوط لوله داخلی و نیاز به سرمایه گذاری گسترده مالی، تحقق نمی یابد. هدف نهایی ایالات متحده در این بخش از همکاری های انرژی، زمینه سازی برای افزایش شدید واردات ال ان جی آمریکازا سوی هند از طریق بر طرف سازی موانع فنی و مالی مصرف داخلی گاز این کشور آسیایی و دارای رشد تقاضاست. این چند مثال کوتاه که البته مصدق دیگری نیز می توان برای آن در نظر گرفت، نشان می دهد ایجاد بازار به عنوان راهبرد اصلی بازیگران اصلی صادرات گاز در دستور کار قرار گرفته است، دقیقاً مانند همان اقدامی که وزارت نفت در سال ۹۱ انجام داد. در اواخر سال ۹۱ اصف علی زرداوی، نخست وزیر وقت پاکستان به ایران آمد و در اوج تحریم های سخت قرارداد واردات گاز از ایران را امضا کرد. اسلام آباد که به دلیل شرایط اقتصادی و تحریم ها از جذب سرمایه گذار ناامید شده بود، اعلام کرد در این باره با مشکلاتی مواجه شده است.

جمهوری اسلامی ایران تصمیم گرفت ۵۰۰ میلیون یورو وام برای این کشور در نظر بگیرد به این شکل که شرکت های ایرانی در خاک پاکستان، خط لوله را تکمیل کنند و مبلغ مورد اشاره به آن ها پرداخت شود؛ اما رنژنه در سال ۹۲ همه تلاش هایی که طی دو دهه انجام شده بود را از بین برد و خط لوله نه در ایران و نه در پاکستان تکمیل نشد. به همین دلیل، کشورهایی مانند روسیه، ترکمنستان و قطر از این اشتباه بزرگ وزارت نفت نهایت بهره را برده و به سرعت قرارداد هایی را با پاکستان امضا کردند تا صادرات گاز ایران به پاکستان برای همیشه به یک آرزو تبدیل شود. کسانی که اندک شناختی از «دیپلماسی انرژی» دارند معتقدند اقدام جمهوری اسلامی ایران در سال ۹۱ یک اقدام هوشمندانه بود اما اقدامات وزارت نفت دولت یازدهم بازی را به نفع رقبا تغییر داد. امهر

گزارش «اقتصادسدر آمد» از احتمال بروز خشکسالی مجدد در کشور

ایران یک گام تا تشنگی

گروه انرژی- تا کنون تعاریف بسیار زیادی از خشکسالی شده است اما هر کدام از این تعاریف دیدگاه خاصی را مد نظر داشته اند به هر حال عدم وجود یک تعریف جامع ودقیق از خشکسالی ومتفاوت بودن معنی آن از دیدگاههای مختلف مانع از درک مفهوم خشکسالی شده است. حال از آنجائیکه خشکسالی بر کلیه جنبه های زندگی وبخشهای مختلف جامعه خصوصاً تغییر محیط طبیعی تأثیر مستقیم وغیر مستقیمی دارد عدم درک مفهوم آن موجب تردید ورکود در بخشهای مختلف اقتصادی، مدیریتی وسیاستگذاری میشود. به گزارش اقتصادسدر آمد، از بین تعاریف خشکسالی تعریفی که مقبول تر ومنطقی تر نیز می باشند عبارت است از اینکه خشکسالی را می توان معلول یک دوره شرایط خشک غیر عادی دانست که به اندازه کافی دوام داشته باشد تا عدم تعادل در وضعیت هیدرولوژی یک ناحیه ایجاد شود. در دهه های اخیر در بین حوادث طبیعی که جمعیت های انسانی را تحت تأثیر قرار داده اند تعداد فراوانی پدیده خشکسالی از نظر درجه شدت، طول مدت، مجموع فضای تحت پوشش، تلفات جانی، خسارات اقتصادی واثرات اجتماعی دراز مدت در جامعه، بیشتر از سایر بلایای طبیعی بوده است. همچنین تمایز این پدیده با سایر بلایای طبیعی در این است که برخلاف سایر بلایا این پدیده بتدریج ودر یک دوره زمانی نسبتاً طولانی عمل کرده واثرات آن ممکن

است پس از چند سال وبا تأخیر بیشتری نسبت به سایر حوادث طبیعی ظاهر شود بنابراین چون تعیین دقیق زمان شروع آن کار مشکلی است تا حدودی آنرا یک پدیده و بلیه خزنده می دانند از سویی چون خشکسالی برخلاف سایر بلایای طبیعی کمتر منجر به خسارات ساختاری می شود، کمک رسانی در هنگام وقوع این پدیده در مقایسه با سایر پدیده ها مثل سیل پیچیده تر و مشکل تر می باشد. میزان بارش ها در ایران از زمستان گذشته به اندازه ای بوده است که هم از سطح میانگین سالیانه بیشتر شده است و هم به دلیل ضعف پوشش گیاهی در مناطق مختلف کشور، بارندگی ها به جای اینکه جذب سفره های زیر زمینی شود به صورت سیل در سطح زمین جاری شده اند.

تنها بارش باران و جاری شدن سیلاب از علل وقوع سیل و خسارت های آن نبوده است و نبود زیر ساخت های مناسب در برخی از استان ها بر شدت این حوادث در مناطق مختلف افزوده است.

از بهمن ماه گذشته تا کنون، وقوع پی درپی رخداد های شدید اقلیمی مثل سیل و خشکسالی و ریز گرد و ... در مناطق مختلف ایران، توجه بسیاری از مردم و کارشناسان را به موضوع تغییر روندهای اقلیمی کشور جلب کرده است.

علی رغم بارندگی ها بسیاریا در کشور بالای این پدیده بتدریج ودر یک دوره زمانی نسبتاً طولانی عمل کرده واثرات آن ممکن

تقاضای فرآورده های نفتی هر گز به پیش از کرونا نمی رسد

بانک سیتی پیش بینی می کند که رشد تقاضا برای فرآورده های نفتی هر گز به سطح پیش از شیوع ویروس کرونا نمی رسد. به گزارش اقتصادسدر آمد، بانک آمریکایی سیتی با بیان اینکه فرآورده های نفتی هر گز به سطح پیش از شیوع ویروس کرونا نمی رسد، اعلام کرد که قیمت نفت احتمالاً در طولانی مدت در بازه قیمتی ۴۵ تا ۶۰ دلار برای هر بشکه در نوسان خواهد بود. این بانک آمریکایی روز چهارشنبه (۱۱ تیرماه) طی یادداشتی اعلام کرد: نه تنها جهان بیش از ۲ سال از رشد تقاضای نفت را از دست داده است، بلکه قابلیت انعطاف پذیری تقاضای فرآورده های نفتی با توجه به تولید ناخالص داخلی جهانی نیز یک پله افت خواهد کرد. تقاضای سوخت جت بعید است که پیش از سال ۲۰۲۳ به سطح ۲۰۱۹ برسد، زیرا تغییر عادت های کاری از جمله ارتباط از راه دور و مقررات زیست محیطی برای کاهش تولید کربن و دیگر گاز های گلخانه ای سبب کاهش تقاضا برای سوخت جت و بنزین خواهد شد.

بارها در خصوص مصرف آب هشدار داده اند. در حالی میزان مصرف آب در کشور از ابتدای سال جاری تاکنون نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۱ درصد افزایش یافته که موجودی آب سد های کشور پنج در صد نسبت به مدت مشابه پارسال کاهش یافته است. حجم بارش های ایران کمتر از یک سوم متوسط بارش های جهان است (متوسط ۱۰ ساله اخیر به حدود ۲۰۰ میلی متر بارش سالانه می رسد). بارش ها سیکل زمانی و تمرکز جغرافیایی منظمی ندارد و پراکندگی بارش ها بسیار زیاد است. همچنین به دلیل خشکسالی دهه های اخیر و تشکیل رسوبات نفوذ پذیر یا با نفوذ پذیری بسیار کم در سطح دشت ها، تاب آوری تابسیسات آب وفاضلاب به دلیل افزایش میزان مصرف آب در اثر شیوع ویروس کرونا و بالا رفتن دمای هوا، افزایش یابد تا به تأمین پایدار آب مورد نیاز مردم مشکلی ایجاد نشود.

بر برخی از شهر ها در آغاز شیوع ویروس کرونا و افزایش شست و شسو های ناشی از آن تا ۴۵ درصد میزان مصرف آب نسبت به مدت مشابه سال قبل بیشتر شد. به طور میانگین در کل کشور ۱۱ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته افزایش مصرف آب داشتیم، که طبق اعلام محمدرضا جانباز - مدیر عامل شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور - با این روند خیلی زود به پیک مصرف می رسیم لذا باید سطح تاب آوری تابسیسات آب وفاضلاب به دلیل افزایش میزان مصرف آب در اثر شیوع ویروس کرونا و بالا رفتن دمای هوا، افزایش یابد تا به تأمین پایدار آب مورد نیاز مردم مشکلی ایجاد نشود.

بحران صنعت دو تریلیون دلاری پالایش نفت در جهان

نفت خام مهمترین کالای جهان است اما بدون پالایشگاهی که آن را به محصولات مورد نیاز مردم مانند بنزین، دیزل، سوخت جت و پتروشیمی برای تولید پلاستیک تبدیل کند، ارزشی ندارد و اکنون این صنعت در بحرانی گرفتار شده که در هیاهوی صعود قیمت نفت گم شده است. به گزارش اقتصادسدر آمد، پاتریک پویانه، مدیر عامل گروه توتال فرانسه ماه گذشته به سرمایه گذاران اعلام کرد که حاشیه سود پالایش کاملاً فاجعه آمیز است. سایر مدیران، معامله گران و تحلیلگران هم نظر مشابهی در این خصوص دارند. آنچه که در مقطع فعلی برای صنعت پالایش نفت به وقوع پیوسته، انعکاس تجزیه ای در سایر بخش های صنعت انرژی خواهد داشت. پالایشگاههای چند میلیارد دلاری برای هزاران نفر اشتغال ایجاد کرده اند و موج تعطیلیها و ورشکستگیهای آنها در راه است. هزینخیل بهانداری، تولید کننده پالایش در گروه مالی گلدمن ساکس در این باره به بلومبرگ گفت: ما بر این باوریم که صنعت پالایش وارد دوره تحکیم شده است. ناهمای بزرگ این صنعت که سال گذشته نفت به ارزش بیش از دو تریلیون دلار را پالایش کردند شامل غولهای مانند اکسون موبیل و رویال داچ شل هستند. همچنین غولهای آسیایی مانند سینوپک چین و ایندین اویل هند و شرکتهای مستقلی مانند ماراتون پترولیوم و والرو انرژی از دیگر فعالان بزرگ این صنعت هستند که جایگاههای سوخت فراوانی دارند. زمانی که دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا در آوریل توافق کاهش بی سابقه نفت میان عربستان سعودی و روسیه و سایر تولید کنندگان گروه اوپک پلاس را مهندسی کرد، با این اقدامش صنعت نفت شیل در تگزاس، اوکلاهاما و داکوتای شمالی را نجات داد اما پالایشگاهها را در منگنه گذاشت.

اقتصاد پالایشگاهها ساده و به این ترتیب است که بر اساس اختلاف قیمت میان نفت خام و سوختهایی مانند بنزین رونق پیدا می کند.

توافق کاهش تولید اوپک پلاس که ترامپ واسطه آن بود، باعث شد قیمت نفت برنت از ۱۶ دلار در مدت چند ماه به ۴۲ دلار در هر بشکه صعود کند اما در شرایطی که تقاضا در دوران شیوع ویروس کرونا ضعیف مانده است، قیمت بنزین و سایر فرآورده های پالایش شده بهبود قابل ملاحظه ای پیدا نکرده و این موضوع به پالایشگاهها آسیب زده است.

تا چند هفته پیش به نظر می رسید دورنمای بزرگترین مصرف کنندگان نفت جهان رو به بهبود است و تقاضا در چین تقریباً به سطح دوران پیش از شیوع ویروس کرونا رسیده بود و مصرف در آمریکا هم به تدریج در حال بهبود بود اما اکنون موج دوم شیوع ویروس کرونا باعث شده است یکن به قرنطینه صدها هزار نفر از ساکنانش بپردازد. موارد ابتلا به کووید ۱۹ در آمریکای لاتین و نقاط دیگر هم رو به افزایش گذاشته است.

انرژی

عبور پیک مصرف از مرز ۵۶ هزار مگاوات

روزشنبه با گذر پیک لحظه ای مصرف برق از مرز ۵۶ هزار مگاوات، رکورد جدیدی در مصرف برق تیرماه ۹۹ به ثبت رسید. به گزارش اقتصادسدر آمد، در حالی که از ابتدای تیرماه تا روز شنبه، پیک مصرف برق به مرز ۵۵ هزار مگاوات نرسیده بود، روز شنبه پیک لحظه ای مصرف برق از مرز ۵۶ هزار مگاوات گذشت. بر اساس آمار رسمی شرکت مدیریت شبکه برق، روز گذشته پیک لحظه ای مصرف برق در ساعت ۱۲ و ۴۴ دقیقه به میزان ۵۶ هزار و ۳۴۲ مگاوات ثبت شد، همچنین پیک شبانه مصرف برق نیز در ساعت ۱۲ و ۲۹ دقیقه به میزان ۵۶ هزار و ۳۱ مگاوات بود. این در حالی است که پیک مصرف برق در ۲۴ ساعت قبل از آن ۵۱ هزار و ۷۷۲ مگاوات بود و در ۲۴ ساعت گذشته شاهد رشد حدود ۵ هزار مگاواتی پیک مصرف برق بودیم.

پایان انقلاب نفت شیل آمریکا

با ورود جو بایدن به کاخ سفید

جو بایدن قصد دارد فر کینگ یا روش شکست هیدرولیکی را که آمریکا در استخراج نفت به کار می برد ممنوع کند. توقف استفاده از این روش به انقلاب نفت شیل آمریکا پایان می دهد. به گزارش اقتصادسدر آمد، مبارزه برای بردن استقلال انرژی آمریکا بسیار طولانی و سخت بوده است. ولی این صنعت با تهدید های خارجی جدیدی از سوسی اوپک و تهدیدهای داخلی از سوی جو بایدن، نامزد دموکرات ریاست جمهوری آمریکا مواجه است. بایدن قصد دارد فر کینگ یا روش شکست هیدرولیکی را که آمریکا در استخراج نفت به کار می برد ممنوع کند. توقف استفاده از این روش به انقلاب نفت شیل آمریکا پایان می دهد. نابودی شیل نه تنها صدها هزار شغل پر درآمد در آمریکا را از بین می برد بلکه به سایر کشور ها اجازه می دهد تولید نفت و گاز خود را افزایش دهند. علاوه بر این تهدید داخلی برای صنعت شیل آمریکا، بسیاری عقیده دارند هدف عربستان و روسیه از جنگ تولید نفت در پنجوجه سقوط تقاضا در اثر همه گیری ویروس کرنا، از بین بردن استقلال انرژی آمریکا بوده است.

ایران رکورد ۱۰ درصدی مصرف نفت در ۲۰۲۰

بر اساس آمار بریتیش پترولیوم ایران رکورددار افزایش مصرف نفت در سال ۲۰۱۹ بوده و بارششد ۱۰ درصدی مصرف نفت یازدهمین مصرف کننده بزرگ نفت دنیا شده است. به گزارش اقتصادسدر آمد، نفت یک سوم مصرف انرژی دنیا را تشکیل می دهد. ۹۸،۳ میلیون بشکه در روز نفت در کل دنیا در ۲۰۱۹ مصرف شد که حدود یک میلیون بشکه در روز بیشتر از مصرف در ۲۰۱۸ و دهمین رکورد پیاپی مصرف نفت در سراسر جهان بود. طی ۳۵ سال گذشته، مصرف نفت در کل جهان ۳۹ میلیون بشکه در روز افزایش یافته است یعنی ۱،۱ میلیون بشکه در روز افزایش در هر سال. از قایمی که در اینجا ذکر شد تنها مربوط می شود به مصرف نفت و مشتقات گاز طبیعی وزغال سنگ و شامل سوخت های زیستی نمی شود. آمریکا بر اساس آمار سال ۲۰۱۹ همچنان سر دمدار مصرف نفت در سراسر جهان است ولی چین بیشترین سرعت افزایش مصرف را ثبت کرده است. مصرف آلمان است. مصرف در کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی ۰.۶ درصد و در اروپا ۰.۲ درصد پایین آمده ولی آلمان ۰.۹ درصد رشد مصرف را ثبت کرده است.

طرحی که ۲ میلیارد دلار به در آمد کشور اضافه می کند

خودروهای عمومی در مرکز دوگانه سوز کردن خودروها به صورت رایگان و با تسهیلات بلاعوض دولت گازسوز می شوند. به گزارش اقتصادسدر آمد، خودروهای عمومی از جمله تاکسی و وانت در مرکز دوگانه سوز کردن خودروها به صورت رایگان و با تسهیلات بلاعوض دولت پس از ثبت نام در سامانه و نوبت گیری، گازسوز می شوند. تمامی مراحل دوگانه سوز کردن خودروها با نظارت سازمان استاندارد و رعایت اصول فنی و ایمنی انجام می شود. گازسوز کردن خودروها، امروزه با بکارگیری فناوری های جدید انجام می شود و تصور موجود مبنی بر کم توان شدن با ناآین بودن خودروهای گازسوز، درست نیست. هم اکنون فرایند دوگانه سوز کردن یک میلیون و ۴۰۰ هزار خودرو عمومی با تمام ظرفیت در حال اجراست، ظرفیتی که بزودی دوبرابر خواهد شد.

رشد ۱۳.۵ درصدی قیمت سبد نفتی اوپک

قیمت سبد نفتی اوپک در ماه ژوئن ۱۳.۵ درصد بالا رفت که بیش از هر چیز به دلیل اجرای توافق کاهش تولید و تمدید یک ماهه آن رخ داد. به گزارش اقتصادسدر آمد، قیمت نفت در ماه ژوئن با رشد قیمت همراه بود. در این ماه تعهد کشورهای اوپک و غیر اوپک برای اجرای کاهش ۹.۷ میلیون بشکه ای نفت بیشتر شد و با کاهش ذخیره سازی نفت در جهان، قیمت ها به کانال ۴۰ دلار رسید. اوپک در تلاش برای احیای بازار جهانی همزمان باوج جدید افزایش موارد ابتلا به ویروس کرونا، تولید خود را به پایین ترین سطح از زمان جنگ خلیج فارس در سال ۱۹۹۱ رساند. با این حال بالا گرفتن اختلاف بین آمریکا و چین مانع از رشد بیشتر قیمت ها شد. همچنین نگرانی ها از شیوع دوباره کرونا در جهان، رشد اقتصادی را تحت تأثیر قرار داد و پیش بینی های برای افزایش تقاضا را کاهش داد. با توجه به این عوامل، قیمت نفت اوپک با ۱۳.۵ درصد افزایش از ۳۳ دلار و ۶۸ سنت در ابتدای ماه ژوئن به ۳۸ دلار و ۲۲ سنت در پایان این ماه رسید.

حضور ۳۰۰ شرکت دانش بنیان در حوزه برق و انرژی های نو

رئیس کمیته دانش بنیان سندیکای صنعت برق ایران، این سندیکارا پلی برای ارتباط میان بخش های دولتی و خصوصی دانست و گفت: در حال حاضر ۳۰۰ شرکت دانش بنیان در حوزه های برق و الکترونیک و انرژی فعال شده اند و برای عضویت این شرکت ها در این سندیکا به منظور ارائه خدمات ویژه تخفیف ۵۰ درصدی در نظر گرفته شده است. به گزارش اقتصادسدر آمد، سید مهدی مدنی در رویداد سه روزه مجازی معرفی نیازهای فناوریانه صنعت برق در صندوق نوآوری و شکوفایی، با اشاره به حمایت های سندیکای صنعت برق ایران از شرکت های دانش بنیان فعال در این عرصه افزود: سندیکای صنعت برق در سال ۷۹ و با ۲۳ شرکت تشکیل شد و در حال حاضر این سندیکای بیش از ۵۵۰ عضو در رشته های تولیدی، پیمانکاری، تأمین تجهیزات و مشاوره در زمینه صنعت برق دارد. وی با بیان اینکه در این سندیکا کمیته های عمومی و تخصصی تشکیل شده است، یادآور شد: کمیته توسعه صادرات، حقوقی، دانش بنیان، حل اختلاف و حوزه های همکاری مشترک در کمیته عمومی از جمله کمیته های تخصصی و عمومی این سندیکا هستند. از اواسط سال ۹۶ کمیته دانش بنیان این سندیکا تصویب شده و فعالیت خود را شروع کرده است که تعاملات خوبی با معاونت علمی وفناوری ریاست جمهوری و صندوق نوآوری و شکوفایی دارد.